

Unitat de vida a la professió

Per poder oferir el treball a Déu, cal realitzar-lo bé: amb bona intenció, amb criteri recte i una conducta exterior que palesi aquests desitjos interiors. Nou editorial sobre el treball.

18/10/2016

Tot treball honrat pot ser oració; i tot treball, que és oració, és apostolat. D'aquesta manera l'ànima s'envigoreix en una unitat de vida senzilla i ferma. [1]

Treball, pregària, apostolat: tres termes que, per a qui se sap fill de Déu, no resulten àmbits diversos, sinó que van fonent-se en la vida com notes d'un acord, fins a compondre una única partitura harmònica.

A l'inici de l'activitat professional, és possible escoltar únicament el so aïllat del propi treball, monòton i sense gràcia. En descobrir com transformar-lo en pregària que s'eleva al Cel i en apostolat que fecunda la terra, les notes es combinen i el so comença a adquirir ritme i bellesa. Si abandonem l'esforç de crear i compondre, tornariem a les notes soltes, als sons sense melodia. Però, tot just permetem que l'Esperit Sant governi la nostra vida professional i dirigeixi l'orquestra, sorgeix una altra vegada la música, composició estupenda d'amor a Déu i als homes –de pregària i apostolat– en la feina diària. Cadascuna de les

facultats del nostre ésser: voluntat, intel·ligència, afectes..., interpreta la seva banda amb mestria, i s'arriba a aquesta unitat de vida senzilla i forta que agrada a Déu i atreu cap a Ell els homes.

En l'activitat professional convé examinar amb atenció tres aspectes per assolir l'harmonia de la unitat de vida: la intenció, el criteri i la conducta coherent amb tots dos.

Rectitud d'intenció

La unitat de vida en el treball professional depèn, en primer lloc, de la rectitud d'intenció: de la clara i ferma decisió de treballar per amor a Déu, no per ambició o una altra forma d'egoisme; treballar de cara a Déu i buscant la seva glòria, no de cara als homes i buscant la pròpia glòria, és a dir, la satisfacció personal o l'admiració dels altres.

Ningú no pot servir dos senyors. [2]

No podem admetre tripijocs, no podem tenir al cor **un ciri encès a Sant Miquel i un altre al dimoni.** [3]

La intenció ha de ser transparent. No obstant això, és possible experimentar que, tot i voler viure per a la glòria de Déu, la rectitud de la voluntat fàcilment es torça a les accions concretes, en les que al costat de motius sants es poden trobar moltes vegades aspiracions menys clares. [4] Per això, sant Josepmaria aconsella purificar la voluntat, rectificant constantment la intenció.

Rectificar. —Cada dia una mica. — Aquesta és la teva feina constant si de debò et vols fer sant. [5]

Qui treballa amb rectitud d'intenció procura fer bé la seva tasca. No treballa d'una manera quan els altres el veuen i d'una altra quan ningú no el veu. Sap que Déu el mira i per això tracta de complir el deure amb perfecció, com a Ell li agrada. Té cura

de detalls d'ordre, de laboriositat, d'esperit de pobresa..., també si ningú ho adverteix o si es troba sense ganes. En els dies grisos de feina corrent, quan la monotonia amenaça, un fill de Déu s'esforça a posar les últimes pedres per amor, i el treball esdevé així pregària.

Els moments d'èxit o de fracàs posen a prova la qualitat de la nostra intenció, davant la temptació de l'envaniment o davant el desànim. Sant Josepmaria ensenya a preparar-se per aquestes circumstàncies, que podrien menar al replegament sobre un mateix, torçant el voler de la voluntat. **Has de mantenir-te vigilant, a fi que els teus èxits professionals o els teus fracassos —que vindran!— no et facin oblidar, encara que només sigui momentàniament, quin és el veritable fi del teu treball: la glòria de Déu! [6]**

Per enfortir la rectitud d'intenció, veritable pilar de la unitat de vida, cal buscar la presència de Déu en el treball –oferir-lo en començar, renovar aquest oferiment quan sigui possible, donar gràcies en acabar...– i procurar que les pràctiques de pietat, sobretot la Santa Missa si ens és possible assistir-hi, es dilatin al llarg de la jornada en un tracte continu amb el Senyor. Oblidar-se de Déu en la professió indica poca unitat de vida i no simplement un caràcter distret: qui estima de veritat no s'oblida de l'estimat.

Criteri recte

La rectitud d'intenció és essencial per a la unitat de vida, però no cal oblidar que la voluntat necessita la guia de la raó il·luminada per la fe. Hi ha persones que no encerten a portar una conducta coherentment cristiana no per mala voluntat inicial, sinó per manca de criteri.

Quan no es posen els mitjans per formar bé la consciència, per adquirir un coneixement profund de les implicacions morals de cada professió, es corre el perill d'acceptar com norma allò que és normal. És possible llavors que es cometin amb bona voluntat greus desvaris i injustícies alhora que, per no saber jutjar amb prudència, es deixi de fer el bé que s'ha de fer. La manca de criteri impedeix assolir la unitat de vida.

Un home de criteri encerta amb allò que és bo, sense caure en els extrems ni pactar amb la mediocritat. De vegades, la manca de criteri du a pensar que l'alternativa a un defecte és el defecte oposat: que per no ser rígids cal ser febles, o per no ser agressius, bondadosos... A la pràctica, no s'ha entès bé la naturalesa de les virtuts. El punt mitjà en què consisteix la virtut –*in medio virtus*– no és quedar-se a

mitges, sense aspirar al cim, sinó arribar al cim entre dos defectes. [7] Es pot ser enèrgic i mans a la vegada, comprensiu i exigent amb els deures, veraç i discret, alegre sense ser ingenu. *Sigueu prudents com les serps i innocents com els coloms*, [8] diu el Senyor.

El criteri necessari per a la unitat de vida és un criteri cristià, no simplement humà, ja que la regla no és únicament la recta raó sinó la raó il·luminada per la fe viva, la fe informada per la caritat. Només aleshores les virtuts humanes són virtuts cristianes. Un fill de Déu no ha de conrear dues classes de virtuts, unes humanes i altres cristianes, unes sense la caritat i altres amb ella, perquè això seria una doble vida. En el treball no ha de conformar-se amb practicar en unes coses una justícia només humana –limitant-se, per exemple, a l'estricta compliment de la llei– i en altres una justícia

cristiana, amb l'ànima de la caritat, sinó sempre i en tot aquesta última, la justícia de Crist. **Considerereu-ne especialment els consells i les advertències amb què preparava aquell grapat d'homes que serien els seus Apòstols, els seus missatgers, d'un cap a l'altre de la terra. Quina és la pauta principal que els marca? No és el manament nou de la caritat? Va ser amb amor com van fressar-se el camí en aquell món pagà i corromput (...)** Quan es fa justícia a seques, no us estranyeu si la gent se sent ferida: demana molt més la dignitat de l'home, que és fill de Déu. La caritat ha d'anar per dins i al costat, perquè ho dulcifica tot, ho deïfica: Déu és amor (1 Jn 4, 16) (...).

La caritat, que és com una superació generosa de l'òrbita de la justícia, exigeix primer el compliment del deure: es comença pel que és just; es continua per allò

que és més equitatiu...; però per estimar cal molta finor, molta delicadesa, molt de respecte, molta afabilitat: en un mot, seguir aquell consell de l'Apòstol: porteu els uns les càrregues dels altres, i així complireu la llei del Crist (*Gal 6, 2*) (...). Això demana l'enteresa de sotmetre la pròpia voluntat al model diví, de treballar per tothom, lluitar per la felicitat eterna i el benestar dels altres. No conec camí més bo per a ésser just que el d'una vida de donació i de servei. [9] Això és tenir criteri cristià, llum imprescindible per a la unitat de vida. Adquirir aquest criteri exigeix dedicar temps a la formació, i en particular l'estudi de la doctrina. Seria temerari fiar-se de la intuïció i no posar els mitjans per formar el pensament. Però a més, tampoc n'hi ha prou un estudi teòric. La unitat de vida cristiana requereix una doctrina assimilada a la pregària.

Valentia

A més de voler i de saber, la unitat de vida reclama actuar, ja que «**obres són amors i no bones raons**». [10] *Així veuran les vostres bones obres i glorificaran el vostre Pare del cel, [11]* diu el Senyor. Convé examinar amb franquesa, com aconsella sant Josepmaria: **Es difon al teu entorn la vida cristiana? Pensa-hi cada dia.** [12]

Quan hi ha unitat de vida és lògic que es noti, amb naturalitat, al nostre voltant. Qui ocultés la seva condició de cristià per por a què l'encasellin, o per timidesa o per vergonya, trencaria la unitat de vida, no podria ser sal i llum, les seves obres serien estèrils amb vista a la vida sobrenatural. El Senyor ens diu a cadascú: *dabo te in lucem gentium, ut sit salus mea usque ad extremum terrae, [13]* et posaré per llum de les

gents, perquè la meva salvació arribi d'un cap a l'altre de la terra.

Tinguem la valentia de viure públicament i constantment d'acord amb la nostra santa fe, [14]

escriu sant Josepmaria, fent ressò a l'advertència del Senyor: *si algú s'avergonyeix de mi i de les meves paraules, el Fill de l'home*

s'avergonyirà d'ell quan vindrà en la seva glòria. [15] Jesús ens impulsa

també amb una meravellosa promesa: *a tot aquell qui em*

reconegui davant els homes, també jo el reconeixeré davant el meu Pare del cel. [16]

No hi caben ambigüitats. No s'ha de tenir por de parlar de Déu:

amb la paraula, perquè el mateix

Crist ha manat *aneu per tot el món i*

anuncieu la bona nova de l'evangeli a tota la humanitat, [17] i amb

l'exemple de *la fe que actua per l'amor.* [18]

És natural que els altres, en l'ambient en què es mou un cristià, coneguin la seva fe viva i operant. Amb major raó ha de resultar fàcilment recognoscible, per contrast, en una societat en la qual predomina el materialisme i l'hedonisme. Si passés molt de temps inadvertida, no seria per naturalitat sinó per doble vida. Això és el que passa tristament en els qui releguen la fe a la vida "privada". Aquesta actitud, si no és simple covardia, si respon a la idea que la fe no ha d'influir en la conducta professional, reflecteix una mentalitat no laïcal sinó laïcista, que pretén eliminar Déu de la vida social, i moltes vegades prescindir també de la llei moral. És justament el contrari a l'ideal de posar Crist al cim de totes les activitats humanes. A això som cridats els cristians, i és bo que molts al nostre voltant ho sàpiguen. Més encara, certament l'apostolat del cristià que viu enmig del món ha de ser **d'amistat i confiança** [19] amb

els col·legues de professió, un a un, però això no exclou que de vegades sigui convenient o necessari – exigència de la unitat de vida– parlar en públic i explicar les raons d’una conducta moral, humana i cristiana. Les dificultats poden ser moltes, però la fe assisteix al cristià i li dóna la fortalesa que necessita per defensar la veritat i ajudar a tots a descobrir-la.

A la pràctica, però, l’experiència ens diu que, tot i rebutjant els extrems, és fàcil deixar-se influir per aquesta mentalitat laïcista i convèncer-se, per exemple, que en un determinat ambient professional no és oportú en cap cas parlar de Déu, perquè seria xocant o estaria fora de lloc, o perquè altres aduirien que les postures d’un cristià en qüestions professionals estan condicionades per la religió. Es presenta llavors la temptació de posar entre parèntesis

la pròpia fe, precisament quan hauria manifestar-se.

Aconfessionalisme. Neutralitat. — Vells mites que intenten sempre revifar-se. ¿T'has pres la molèstia de meditar l'absurd que és això de deixar de ser catòlic, en entrar a la Universitat o a l'Associació professional, o a l'Assemblea sàvia o al Parlament, com aquell qui deixa el barret a la porta? [20] Sant Josepmaria no convida a fer ostentació de cap manera a utilitzar etiquetes de catòlic que no es compaginen amb la mentalitat laïcal. El que demana és molestar-se a meditar, cadascú en les seves circumstàncies, quines són les exigències externes i visibles de la unitat de vida a la pròpia professió i actuació social. **Heu de tenir la valentia, que de vegades no serà poca, ateses les circumstàncies dels temps, de fer present – tangible, diré millor– la vostra fe:**

que vegin les vostres obres bones i el motiu de les vostres obres, tot i que vingui a vegades la crítica i la contradicció d'uns i d'altres. [21]

La unitat de vida és un do de Déu i, ahora, una conquesta que exigeix lluita personal. El treball professional és terreny en el qual es forja aquesta unitat a través de decisions concretes d'actuar en tot cara a Déu i amb afany apostòlic. Amb la gràcia de Déu hem d'aspirar i arribar a estimar-lo amb totalitat: *ex tot corde, ex tota anima, ex tota mente, ex tota virtute*, [22] amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament i amb totes les forces.

J. López Díaz

[1] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 10.

[2] *Mt* 6, 24.

[3] Sant Josepmaria, *Camí*, n. 724.

[4] Cfr. *Ibíd.* n. 788.

[5] *Ibid.* n. 290.

[6] Sant Josepmaria, *Forja*, n. 704.

[7] Cf. Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, n. 83.

[8] *Mt* 10, 16.

[9] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, n. 173.

[10] Cfr. Sant Josepmaria, *Camí*, n. 933.

[11] *Mt* 5, 16.

[12] Sant Josepmaria, *Forja*, n. 856.

[13] *Is* 49, 6.

[14] Sant Josepmaria, *Solc*, n. 46.

[15] *Lc* 9, 26.

[16] *Mt* 10, 32.

[17] *Mc* 16, 15.

[18] *Gal* 5, 6.

[19] Sant Josepmaria, *Solc*, n. 192.

[20] Sant Josepmaria, *Camí*, n. 353.

[21] Sant Josepmaria, Instrucció, 8-XII-1941, n. 13, en E. Burkhart, J. López *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría, III*, Rialp, Madrid 2013, p. 647.

[22] *Mc* 12, 30.

Apartat sobre el treball